

R o z h o d n u t i e

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody a starostlivosti o krajinu ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, na základe žiadosti Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia Poludnica so sídlom v Závažnej Porube (ďalej len "žiadateľ") zo dňa 19.10.2007, v súlade s § 40 ods. 2 a 3 a § 82 ods. 11 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len "zákon") a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

z a m i e t a   ž i a d o s ť

žiadateľa vo veci povolenia výnimky zo zákazu ustanoveného § 35 ods. 1 písm. a) zákona na usmrtenie chráneného živočícha - medveďa hnedého v roku 2008 na území poľovného revíru Poludnica z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na jej povolenie podľa § 40 ods. 3 zákona.

O d ô v o d n e n i e

Listom dňa 19.10.2007 sa obrátil žiadateľ na Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) so žiadosťou o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených zákonom, spočívajúcej v umožnení usmrtiť dvoch jedincov chráneného druhu živočícha - medveďa hnedého v rámci regulácie početnosti v roku 2008. Žiadateľ žiadosť odôvodnil neúnosným stavom medvedej populácie a potrebou jej redukcie.

Dňa 28.1.2003 bol na ministerstvo doručený list Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej len „LZ VLK“) so žiadosťou, aby bolo v zmysle § 82 ods. 3 zákona upovedomené o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené zákonom a ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek z ochrany druhov alebo území. Na jeho základe ministerstvo upovedomilo LZ VLK aj o predmetnom konaní. Zákom č. 454/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, bol

zákon k 1. decembru 2007 znovelizovaný tak, že združenie, ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa § 82 ods. 7 zákona, je zúčastnenou osobou. O tejto skutočnosti ministerstvo LZ VLK informovalo listom č. 12488/2007-2.1 zo dňa 5.12.2007. LZ VLK listom dňa 5.11.2007 oznámilo takúto účasť v konaní žiadateľa.

Dňa 5.3.2004 bol na ministerstvo doručený list Slobody zvierat so žiadosťou, aby bola v zmysle § 82 ods. 3 zákona upovedomená o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené zákonom a ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek na lov chránených živočíchov patriacich medzi poľovnú zver. Na jeho základe ministerstvo upovedomilo Slobodu zvierat aj o predmetnom konaní. Sloboda zvierat listom dňa 31.10.2007 oznámila svoju účasť v konaní žiadateľa.

Dňa 5.2.2008 bolo na ministerstvo doručené podanie združenia označené ako „Oznámenie“ od advokátky JUDr. Ivety Rajtákovskej, Štúrova 20, 042 83 Košice, ktoré urobila ako splnomocnená zástupkyňa LZ VLK na základe plnomocenstva zo dňa 31.01.2008, v ktorom bola poverená ich zastupovať v právnej veci „Oznámenia na Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany prírody vo veciach začatých v konaniach pred 1.12.2007, v tejto veci a v tomto konaní“.

V citovanom oznámení právna zástupkyňa uvádza, že zmeny týkajúce sa procesného postavenia občianskych združení v konaní orgánov ochrany prírody a krajiny po 1. decembri 2007 sa nemôžu vzťahovať na konania, ktoré začali pred 1.12.2007, ale len na konania, ktoré začali po tomto dátume, a teda LZ VLK nadobudlo v príslušných konaniach na základe písomného oznámenia svojej účasti v zákonom stanovenej lehote postavenie účastníka konania. Pri svojej argumentácii o zákaze odňatia práv, ktoré boli nadobudnuté v súlade s právom a o upieraní postavenia účastníka, ktoré by bolo zásahom do jeho práv priznaných a nadobudnutých v súlade s právnou úpravou rozhodujúcou pre vznik týchto práv, vychádza z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 49/03 zo dňa 10.01.2005.

Dňa 01. decembra 2007 nadobudol účinnosť zákon č. 454/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona“). Novelizačným bodom č. 51 novely zákona bolo zmenené ustanovenie § 82 ods. 3 v tom smere, že „Združenie s právnou subjektivitou, ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa odseku 7, je zúčastnenou osobou.“

Ministerstvo na základe tejto zákonnej zmeny procesného postavenia občianskych združení v konaniach orgánov ochrany prírody a krajiny a po preskúmaní skutočností uvedených v stanovisku združenia dospelo k záveru, že nie sú splnené podmienky na to, aby združeniu bolo v konaní ministerstva priznané postavenie účastníka konania, lebo nie sú splnené podmienky upravené v § 14 správneho poriadku v znení zákona č. 527/2003 Z.z., a zároveň takéto postavenie nie je možné vyvodiť ani zo zákona a že teda združenie môže mať v danom konaní len postavenie zúčastnenej osoby v súlade s § 82 ods. 3 zákona.

Ministerstvo rozhodnutím č. 3079/2008-2.1/KD (11338/2007-2.1/KD) zo dňa 25.3.2008 nepriznalo združeniu postavenie účastníka konania v danom konaní. Voči rozhodnutiu združenie podalo rozklad listom dňa 18.4.2008.

Ministerstvo listom č. 3079/2008-2.1/KD zo dňa 23.4.2008 predložilo rozklad aj s celým spisovým materiálom osobitnej komisii pre konanie vo veciach rozkladov.

Na návrh osobitnej komisie ministra životného prostredia SR pre konanie vo veciach rozkladov rozhodnutím č. 10/2008-rozkl. zo dňa 26.5.2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 2.6.2008, rozhodnutie ministerstva č. 3079/2008-2.1/KD (11338/2007-2.1/KD) zo dňa 25.3.2008 minister životného prostredia SR zrušil.

Na základe právneho názoru uvedeného v tomto rozhodnutí ministerstvo rozhodnutím č. 3079/2008-2.1/KD zo dňa 9.6.2008 zastavilo konanie vo veci nepriznania postavenia účastníka konania LZ VLK v predmetnom konaní. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27.6.2008.

Podmienky povolenia výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu živočicha upravuje § 40 ods. 2 a 3 zákona. Podľa § 40 ods. 2 zákona môže ministerstvo v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, až po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR; a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov.

Podľa § 40 ods. 3 zákona môže ministerstvo výnimku podľa § 40 ods. 2 povoliť len

- a) v záujme ochrany chránených druhov rastlín a živočíchov a ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd, najmä na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve,
- c) v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov, bezpečnosti štátu alebo z iných dôležitých verejných záujmov výrazne prevážujúcich nad záujmom ochrany prírody a krajiny vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov s priaznivými dôsledkami na životné prostredie,
- d) na účely výskumu a vzdelávania, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu, pestovanie alebo chov v ľudskej opatere dotknutých druhov, ktoré sú nevyhnutné na tieto účely.

Ministerstvo, aby mohlo zodpovedne posúdiť všetky doručené žiadosti, si vyžiadalo zoznamy škôd, ktoré boli spôsobené medveďmi na celom území SR. Zoznamy škôd, šetrených podľa poľovníckych predpisov, ako aj podľa zákona, ministerstvo obdržalo od Ministerstva pôdohospodárstva SR a od príslušných obvodných úradov životného prostredia. Podľa nich škody spôsobené medveďom v poľovnom revíri Poludnica neboli šetrené.

Ministerstvo si k žiadosti žiadateľa, ako aj k ostatným žiadosťiam skutkovo zhodných prípadov, vyžiadalo stanovisko Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR“). ŠOP SR (listy č. ŠOP SR 138/2008 zo dňa 21.1.2008, ŠOP SR 138/2008 zo dňa 6.2.2008 a ŠOP SR/547/08 zo dňa 6.3.2008) posúdila predloženú žiadosť spolu s ďalšími žiadosťami o povolenie regulácie počtosti medveďa hnedého v roku 2008 doručenými na ministerstvo a to vzhľadom na celú populáciu medveďa hnedého na území Slovensku resp. s ohľadom na jeho populáciu v rámci geomorfologického celku (poľovnej oblasti). ŠOP SR žiadosť žiadateľa považovala za neopodstatnenú, nespĺňajúcu podmienky uvedené v § 40 ods. 3 písm. b) a c) zákona.

Ministerstvo oboznámilo účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia listom č. 3079/2008-2.1/KD zo dňa 16.7.2008. Žiadateľ k nim v stanovenej lehote zaslal list dňa 1.8.2008, v ktorom požiadal o prehodnotenie svojej žiadosti. Na podporu svojej argumentácie zaslal v prílohe podporný list starostu obce Závažná Poruba a článok z novin – týždenníka Liptov – o návštevách medveďa do včelína Andreja Pitoňáka v k.ú. Závažná Poruba.

JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka zastupujúca LZ VLK, listom zo dňa 21.7.2008, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 28.7.2008, vyjadrila súhlas s nepovolením výnimky.

Ministerstvo si k doručeným vyjadreniam účastníkov konania vyžiadalo stanovisko ŠOP SR. ŠOP SR listom č. ŠOPSR/2758/08 zo dňa 2.10.2008, ktorý bolo na ministerstvo doručený elektronickou poštou dňa 3.10.2008, potvrdila svoje pôvodné stanovisko aj napriek doplňujúcim informáciám.

Ministerstvo ako príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny preskúmalo dôvody žiadosti o usmrtenie medveďa hnedého v poľovnom revíri Poludnica a na základe vyhodnotenia získaných podkladov pre rozhodnutie vo veci vrátane stanoviska Štátnej ochrany prírody SR zamietlo žiadosť žiadateľa. Ministerstvo pri svojej správnej úvahe vychádzalo aj z rozsudkov Krajského súdu v Bratislave (žaloby LZ VLK proti rozhodnutiam ministerstva povoľujúcich lov medveďov v r. 2007), najmä z odôvodnenia, prečo Krajský súd v Bratislave zrušil rozhodnutia ministra životného prostredia a prvostupňové rozhodnutia ministerstva v skutkovo zhodných prípadoch ako je prípad žiadosti žiadateľa (napríklad rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 S 232/07-126, 2 S 233/07-81, 2 S 223/07-52). Ministerstvo v týchto súdnych sporoch nebolo úspešné z dôvodu

- a) nedostatku formálno-právnej náležitosti rozhodnutia ohľadne vymedzenia škody – súd uviedol, že pokiaľ je dôvodom pre povolenie výnimky prevencia vzniku závažných škôd, musí byť podľa názoru súdu doložené, že v uplynulom období nejaké škody spôsobené medveďom vznikli, pretože inak možno potencionálnu hrozbu závažných škôd len ťažko odôvodniť. Pokiaľ niet žiadneho hodnoverného údaja o škode spôsobenej medveďom, prípadne ak je výška škôd zanedbateľná a zároveň tu nie sú iné okolnosti, z ktorých by bolo možné odvodiť hrozbu vzniku závažných škôd, nemožno tu podľa názoru súdu aplikovať ako dôvod pre povolenie výnimky ustanovenie § 40 ods. 3 písm. b) zákona,
- b) nedostatočného odôvodnenia napadnutých rozhodnutí – súd vo svojom odôvodnení rozsudku uviedol, že ak má byť dôvodom na povolenie výnimky ochrana zdravia a bezpečnosť obyvateľov, mala by byť v spise dokladovaná určitá forma monitoringu pohybu najmä synantropných medveďov v blízkosti ľudských sídiel a zdokumentovať aj prípady agresívneho správania medveďov, aby bolo možné z takýchto konkrétnych okolností vyvodit' obavu o zdravie a bezpečnosť obyvateľov.

Žiadateľ v priebehu celého konania nepredložil dôkazy preukazujúce niektoré z horeuvedených skutočností, a tak v konaní nebolo preukázané naplnenie zákonných dôvodov v zmysle § 40 ods. 3 písm. b) a c) zákona, na základe ktorých môže ministerstvo povoliť žiadateľovi výnimku z podmienok ochrany chránených živočíchov podľa § 35 ods. 1 zákona.

Zmyslom regulácie početnosti populácie medveďa hnedého je predchádzať vzniku závažných škôd spôsobovaných medveďom, ako aj zamedziť prípadnému ohrozeniu zdravia alebo bezpečnosti obyvateľov v oblasti výskytu medveďa hnedého. Pri povoľovaní výnimiek v rámci regulácie početnosti sú uprednostňované revíry, kde takéto škody v predošlom roku vznikli, resp., kde je zvýšené riziko stretu medveďa s obyvateľmi, pričom sa berie v úvahu aj otázka nepriaznivého stavu prostredia v danej lokalite (napr. hustota populácie, negatívne antropické vplyvy – napr. zvýšená prítomnosť ľudí, nevhodný biotop, atď.). Ide o revíry, kde k poruche správania môže dôjsť u viacerých jedincov a regulačným odstrelom sa zabráni vzniku ďalších škôd, prípadne ohrozeniu obyvateľov.

Na základe uvedeného rozhodlo ministerstvo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

V prípade, že sa v revíri vyskytnú škody spôsobené medveďmi alebo dôjde ku koncentrácii medveďov s atypickým správaním sa, je možné po dokladovaní, v súlade s § 40 ods. 2 zákona požiadať v priebehu celého roka o usmrtenie takéhoto medveďa pri čine (ochranný odstrel).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava. Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov pokiaľ nebol vyčerpaný riadny opravný prostriedok.

RNDr. Ladislav Ambróš
poverený riadením odboru

Rozhodnutie dostanú:

1. SPZ, Poľovnícke združenie Poludnica, 032 02 Závažná Poruba
2. JUDr. Iveta Rajtáková, Štúrova 20, 042 83 Košice

Po nadobudnutí právoplatnosti na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. L. Štúra 3, 010 01 Žilina
2. ŠOP SR – Správa NP Nízke Tatry, Zelená 5, 974 01 Banská Bystrica
3. ŠOP SR, Lazovná 10, 974 01 Banská Bystrica
4. SIŽP - inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Legionárska 5, P.O.Box 163, 012 05 Žilina